

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurikorralduse õppekava

Pillerin Pihelgas

**TÕSTAMAA SUVETEATRI LAVASTUS “OTTABETH” VÄLJATOOMINE JA
ETENDAMINE**

Lõputöö

Juhendaja: Hannele Känd, MA, kultuurikorraldaja

Kaasjuhendaja: Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš, PhD, kultuurikorralduse lektor

Viljandi 2025

Resümee

Tõstamaa Suveteatri lavastus “Ottabeth” väljatoomine ja etendamine

Käesolev kultuurikorralduse eriala lõputöö annab ülevaate Tõstamaa Suveteatri lavastuse “Ottabeth” korraldusest. Tõstamaa Suveteater on teatriprojekt, mille raames jõuab igal suvel publiku ette lavastaja Gerda Kordemetsa uus autorilavastus. “Ottabeth” esietendus 28. juulil 2024. aastal Tõstamaa mõisas. Etendus jõudis vaatajateni kümnel korral, millest võttis koos projektimeeskonna ja publikuga osa ligikaudu 1350 inimest. Eesmärk oli suvelavastuse korraldamine Tõstamaa kohaliku kultuuritegevuse edendamiseks. Sündmuse juures täitis töö autor produtsendi ja etenduse juhi rolli. Ülesanded olid kogu projekti koordineerimine, meeskonna juhtimine, eelarve haldamine, turundus ja kommunikatsioon, piletimüügi eest vastutamine ning etenduste korraldamine. Projekti tulemusel suurenes Tõstamaa Suveteatri nähtavus ja kinnistus selle jätkusuutlikkus.

Võtmesõnad: suvelavastus, produtsent, kogukond, jätkusuutlikkus

Abstract

Production and performance of the Tõstamaa Summer Theatre production “Ottabeth”

This thesis in the field of cultural management presents an overview of the production of “Ottabeth”, staged by the Tõstamaa Summer Theatre. The Tõstamaa Summer Theatre is an annual theatre initiative that showcases new original productions by director Gerda Kordemets each summer. “Ottabeth” premiered on 28 July 2024 at Tõstamaa Manor. The production was performed ten and attracted approximately 1,350 attendees, including both the project team and the audience. The primary goal of the production was to promote local cultural activity in Tõstamaa through a summer theatre event. The author of this thesis served as both producer and stage manager, with responsibilities including overall project coordination, team and budget management, marketing and communications, ticket sales, and ensuring successful delivery of the performances. As a result of the project, the visibility of the Tõstamaa Summer Theatre increased, and its long-term sustainability was strengthened.

Keywords: summer production, producer, community, sustainability

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Organisatsiooni analüüs.....	5
1.1. Organisatsiooni ülevaade.....	5
1.2. Organisatsiooni struktuur ja kultuur.....	7
2. Tõstamaa Suveteatri suvelavastus “Ottabeth”.....	9
2.1. Sündmuse idee.....	9
2.2. Lavastuse sisukirjeldus.....	10
3. Korraldusprotsess.....	10
3.1. Projekti plaanimine.....	11
3.1.1. Riskianalüüs.....	12
3.1.2. Sihtgrupp.....	12
3.1.3. Eesmärgid ja tulemused.....	14
3.1.4. Eelarve ja rahastus.....	15
3.1.5. Meeskond.....	16
3.1.6. Turundus ja kommunikatsioon.....	18
3.1.7. Õiguslikud aspektid.....	18
3.2. Projekti elluviimine.....	19
3.3. Projekti lõpetamine.....	19
3.3.1 Sündmuse mõjud.....	20
4. Analüüs.....	20
4.1. Sündmuse analüüs.....	21
4.2. Refleksioon.....	24
Kokkuvõte.....	27
Kasutatud allikad.....	28
Lisa 1. Tegevuskava	
Lisa 2. Turundusplaan	
Lisa 3. Eelarve	
Lisa 4. Riskianalüüs	
Lisa 5. Proovigraafik	
Lisa 6. Publikuteenindajate töögraafik	
Lisa 7. Visuaalid	
Lisa 8. Fotod	

Sissejuhatus

Iga kogukond väärib ligipääsu kultuurile, mis ühendab, kõnetab ja loob tähendust. Veendumus on kujunenud aastate jooksul Pärnumaal väikeses kogukonnas kasvamise kaudu, kus kultuur on nii meelelahutus kui ka oluline osa kogukonna identiteedi tugevdamisest. Just selles usus sai ellu viidud Tõstamaa Suveteatri lavastus – praktiline kultuuriprojekt, mis võimaldas kogeda kultuuri mõju vahetult ja kogukonnakeskselt.

Kultuuri regionaalne kättesaadavus ja kultuurisündmuste roll kohaliku elu elavdamisel on rõhutatud mitmetes kultuuripoliitilistes dokumentides ja uurimustes (näiteks Lõhmus, 2024). “Kultuuri arengukava 2021-2030” nimetab kultuurielu järjepidevuse toetamist ja regionaalse ligipääsu tagamist üheks olulisemaks eesmärgiks (Kultuuriministeerium, 2021). Samal ajal on Eesti teatrimaastik 2023. aastal ületanud pandeemiaeelse taseme ja püstitanud uued rekordid, näidates kultuurihuvide taastumist ning laienemist (Eesti Teatriliit, 2024; Statistikaamet, 2025). Pärnumaa turismiuuringute põhjal võib järeldada, et huvi piirkondlike kultuurisündmuste vastu on kasvutrendis, viidates vajadusele tugevdada kultuuripakkumist ka äärealadel (Visit Pärnu, 2024). Lähtuvalt sellest täidab Tõstamaa Suveteater märkimisväärset rolli, tuues kultuurielamused suurematest kultuuritaristustest kaugemale.

Käesolev kultuurikorralduse eriala lõputöö keskendub tegevusuuringule, käsitledes Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta lavastus “Ottabeth” korraldust. Sündmus tähistas seitsmeaastase pausi järel Tõstamaa Suveteatri traditsiooni taastamist. Projekti valik tugines autori huvile teatrivaldkonna ja kogukonnapõhiste kultuuriprojektide vastu. Kogemus võimaldas panustada kodukoha kultuuriellu, rakendades akadeemilises seminaritöös omandatud teadmisi kultuurikorraldajate motivatsioonist töötada väikeses kogukonnas.

Lõputöö eesmärk on uurida Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta lavastuse “Ottabeth” projektijuhtimise protsessi, keskendudes selle korralduslikele etappidele ja väljakutsetele. Töö koosneb neljast peatükist: esimeses tutvustatakse Tõstamaa Suveteatri korralduslikku tausta, teises käsitletakse sündmuse ideed ja lavastuse sisu kirjeldust, kolmandas analüüsitakse korraldusprotsessi ning neljandas esitatakse refleksioon kogu protsessist projektijuhi vaatenurgast.

1. Organisatsiooni analüüs

Tõstamaa osavald on organisatsioon, mis on oluline Tõstamaa Suveteatri seisukohast. Tõstamaa asub Pärnumaal kus, nagu ka teistes Eesti piirkondades, kultuurisündmused aitavad toetada ja tugevdada kohaliku kogukonna identiteeti. Pärnu linn ja Tõstamaa osavald esitasid 2024. aastal ettepaneku Tõstamaa Suveteatri tegevuse taastamiseks Pärnu linnavalitsusele. Lavastuse “Ottabeth” korraldus viidi ellu sama aasta suvel Pärnu linna algatusel, koostöös Tõstamaa osavallaga. Pärnu linna haldusüksusena kandis Tõstamaa osavald juriidilist vastutust sündmuse eestvedamise eest. Käesoleva peatüki eesmärk on analüüsida Tõstamaa osavald kui organisatsiooni ning selle eesmärkide ja struktuuri seotust Tõstamaa Suveteatriga.

1.1. Organisatsiooni ülevaade

Tõstamaa osavald moodustati 2017. aastal haldusreformi käigus. Kujunemine ja toimimine peegeldavad strateegilist eesmärki tugevdada kohaliku omavalitsuse suutlikkust ning suurendada haldustõhusust (Rahandusministeerium, 2018). Organisatsiooniteooria perspektiivist on osavald konkreetne näide ametlikust organisatsioonist, millel on selgelt määratletud struktuur ja eesmärgid. Osavald tegutseb koostöövõrgustiku keskmes kohaliku kultuuri edendamiseks (Alas, 2008, lk 7; Üksvärav, 2008, lk 15). Tõstamaa Suveteatri roll osavalla hallatava kultuuriprojektina näitab, kuidas organisatsiooni suutlikkus ja kohalik kaasatus võimaldavad katkenud kultuuritraditsiooni taas elustada. See viitab osavalla kohustusele täita nii haldusfunktsioone kui ka toetada kultuurilist arengut läbi koostöö (Alas, *et al.*, 2005, lk 19). Seega võib järeldada, et Tõstamaa osavalla organisatsioon vastab kohaliku omavalitsuse rollile, ühendades juhtimise ja kogukonna vajadused.

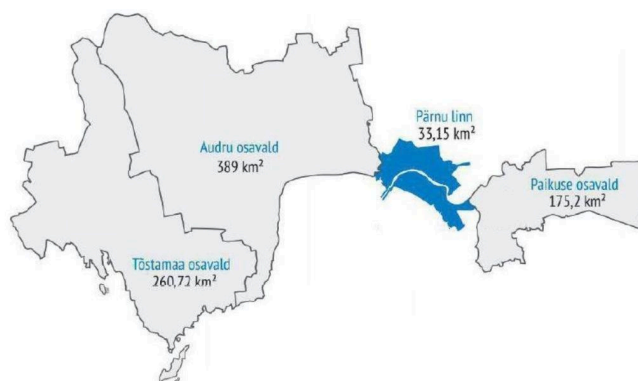
Tõstamaa osavalla eesmärk toetub organisatsiooniteooria käsitlusele, mille kohaselt organisatsiooni siht peegeldab identiteeti ja olemuslikku põhjust eksisteerimiseks (Üksvärav, 2008, lk 105; Alas, 2005, lk 22). Osavalla põhimääruses esile toodud kohalik initsiatiiv, identiteedi hoidmine ja elanike kaasamine viitavad väärtuspõhisele organisatsioonile (Riigi Teataja, 2021). Tõstamaa Suveteatri ellukutsumine pole seega juhuslik, vaid tuleneb osavalla sisulisest eesmärgist kujundada kohalikku kultuuriruumi. Lisaks on “Pärnu linna arengukava 2035” välja toonud strateegilise suuna, mille kohaselt tuleb kultuurielu arendada väljaspool keskusi ja siduda loovtööstused piirkondliku arenguga (Riigi Teataja, 2018). Seega võib

järeldada, et Tõstamaa Suveteater toimib organisatsiooni eesmärgist lähtuva kultuurilise arengu tööriistana, täites nii kohaliku kui regionaalse tasandi ootusi.

Tõstamaa osavallal puuduvad ametlikult sõnastatud missioon ja visioon, mis võib piirata organisatsiooni strateegilist suunatust ja identiteedi selgust (näiteks Sarv, 2024). Kuigi need dokumendid puuduvad, peegelduvad nende põhimõtted osavalla ja Tõstamaa Suveteatri tegevustes, rõhutades kogukonna kaasamist ja kohaliku kultuuriväärtuste hoidmist (Alas, 2005, lk 22; Üksvärav, 2008, lk 105). Lisaks toetavad Pärnu linna arengukava ja Pärnumaa Arengukeskuse strateegilised dokumendid loovuse, kestlikkuse ja kogukondliku arengu väärtusi, pakkudes sisulist visiooniraamistikku (Riigi Teataja, 2018; Pärnumaa Arenduskeskus, 2022). Kuigi missioon ja visioon eksisteerivad väärtuste tasandil, võib piirata nende ametlik puudumine strateegilise juhtimise tõhusust. Seetõttu on oluline, et Tõstamaa osavald sõnastab ametlikud missiooni ja visiooni dokumendid, tugevdades organisatsiooni suunitlust ja ühtsustunnet.

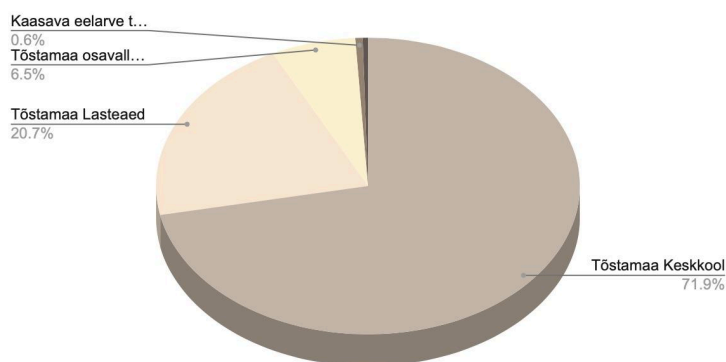
Kultuuriorganisatsioonide paiknemine mõjutab otseselt kultuuriteenuste kättesaadavust ja piirkondlikku arengut, eriti äärealadel, kus kultuuriasutusi on vähe (Throsby, 2010, lk 130). Tõstamaa osavald paikneb Pärnumaa edelaosas Liivi lahe ääres, 48 kilomeetri kaugusel Pärnu linnast (vt joonis 1). Osavalla territoorium hõlmab 19 küla ja 1270 elanikku (Rahvastikuregister, 2024). Lähimad professionaalsed teatrid, Endla Teater ja Pärnu Suveteater, pakuvad lavastusi linnakeskses kultuuriruumis (Endla Teater, 2024; Pärnu Suveteater, 2024). Tõstamaa Suveteater seevastu tegutseb osavalla territooriumil kohapealse algatusena ja on piirkonna ainus professionaalse meeskonnaga teater. Eripära loob kohalikele elanikele otsese ligipääsu kultuurielamusele.

Joonis 1. Pärnumaa kaart (Pärnu Linnavalitsus, 2024).

Tõstamaa osavalla eelarve on osa Pärnu linna eelarvest. Planeerimise ja haldamise eest vastutab Pärnu linnavalitsus, kuid Tõstamaa osavalla eelarve igapäevase juhtimise eest vastutab osavalla juht. Pärnu linn eraldab igal aastal osavalla tegevuseks summa, mis jaguneb erinevateks tegevusvaldkondadeks. 2024. aastal eraldasid Tõstamaa osavallale 146 miljonit €, millest 7000 € suunati Tõstamaa Suveteatri korraldamiseks. Kõige suurema toetuse sai Tõstamaa Keskkool, kelle panus võimaldas sealhulgas ka etenduste korraldamist ja ruumide kasutamist (Riigi Teataja, 2024). Järgneval joonisel (vt joonis 2) on esitatud ülevaade Tõstamaa osavalla 2024. aasta eelarve jaotusest.

Joonis 2. Tõstamaa osavalla eelarve osakaal 2024. aastal (Riigi Teataja, 2024).

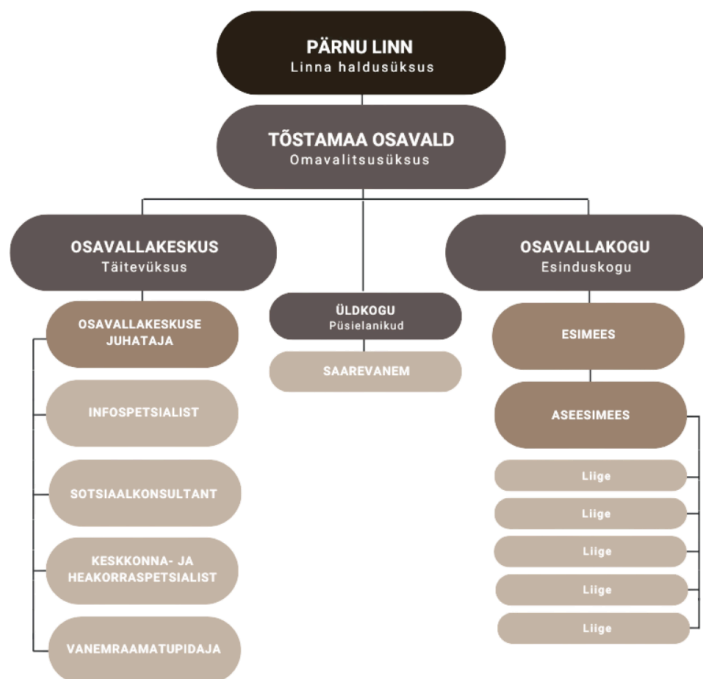

1.2. Organisatsiooni struktuur ja kultuur

Tõstamaa osavalla kahekihiline organisatsiooni struktuur (vt joonis 3) peegeldab organisatsiooniteooria põhimõtteid. Strateegilise juhtimise aluseks on selge tööjaotus ja vastutusvaldkondade määratlemine. Selline ülesehitus toetab eesmärgipärast toimimist ja juhtimisfunktsioonide tõhusat täitmist (Alas, 2005, lk 22). Tõstamaa osavalla teenuseid osutavad kuus Pärnu linnavalitsuse ametnikku, kelle ametipositsioonid on jaotatud osakondade vahel. Nad töötavad püsiva töölepingu alusel ja vastutavad igapäevaste teenuste korraldamise eest. Seitsmeliikmelise osavallakogu ülesanne on vabatahtlikult arutada osavalla elu puudutavaid küsimusi ja teha ettepanekuid linna tasandil (Tõstamaa osavald, s.a.). Kaasav juhtimine toetab kogukonna huve, kuid osavallakogu roll võib jääda märkamatuks – autor ei olnud sellest projekti kavandamisel teadlik. Lisaks tegutseb Manija saarel osavalla juurde kuuluv üldkogu, mida juhib saarevanem. Selle ülesanne on toetada

elanike kaasamist, mis on hea näide kogukonnakesksest juhtimisest (Tõstamaa osavald, s.a.). Seega Tõstamaa osavalla struktuur toetab strateegilist juhtimist, kuid kultuurielu areng sõltub ka kaasamise sisuliselt toimimisest.

Joonis 3. Tõstamaa osavalla struktuur 2024. aastal (Tõstamaa osavald, s.a.).

Tõstamaa osavalla organisatsioonikultuur põhineb Pärnu linna väärtustel ja peegeldab juhtkonna ja kogukonna ootusi (Riigi Teataja, 2011). See mõjutab nii töötajate käitumist kui ka piirkonna kultuurielu arengut (Schein, 2010). Osavalla kuuluvus Pärnu linnavalitsuse laiemasse organisatsioonikultuuri loob tugeva aluse koostööks ja ühiste eesmärkide saavutamiseks (Alas, *et al.*, 2005, lk 25). Tõstamaa Suveteatri näitel ilmneb, kuidas Tõstamaa osavalla põhiväärtused – osalusdemokraatia, uuendusmeelsus ja kestlikkus – realiseeruvad praktiliselt (Riigi Teataja, 2011). See väljendub kohalike elanike kaasamises, uute koostöövormide katsetamises ja olemasolevate ressursside kasutamises kultuurisündmuse elluviimisel. Selline sünergia kinnitab, et teadlikult arendatud organisatsioonikultuur on võtmetegur ühiskondliku sidususe ja jätkusuutliku arengu toetamisel.

2. Tõstamaa Suveteatri suvelavastus “Ottabeth”

Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta lavastus „Ottabeth“ tähistas ettevõtmise taassündi pärast seitsmeaastast pausi, mille tingisid haldusreformiga seotud muudatused kohaliku omavalitsuse rahastamises. Esietendus toimus 28. juuli Tõstamaa mõisas ja lavastus jõudis publikuni kümnel korral, sealhulgas kahel lisaetendusel. “Ottabeth” taaselustas Tõstamaa Suveteatri traditsiooni tuua igal suvel publiku ette uus autorilavastus, kandes edasi kogukonnale tähenduslikku kultuuripärandit. Sündmus avas tee uue lavastuse loomisele, mille raames on 2025. aastaks planeeritud järgmine uuslavastus “Häärber”. Järgnevalt käsitletakse lavastuse “Ottabeth” ideelisi lähtekohti ja sisulist ülesehitust.

2.1. Sündmuse idee

Tõstamaa piirkonna kultuuriline tähtsus tuleneb eelkõige Tõstamaa mõisast. See on Lääne-Eesti üks olulisemaid kultuuri- ja arhitektuurimälestisi, mille ajalugu ulatub 16. sajandisse. Mõisa kultuurilist identiteeti on tugevalt mõjutanud Stael von Holsteinide aadliperekond, kelle kaudu mõis seostub laiemate ajalooliste ja kultuuriliste protsessidega. Üheks tuntumaks pereliikmeks oli rahvusvaheliselt tunnustatud orientalist Alexander Stael von Holstein, kes veetis noorusaega Tõstamaal (Tõstamaa mõis, *s.a.*). Tema elu ja pärand inspireerisid 2024. aasta lavastust “Ottabeth”, mille tegevus toimus samades mõisaruumides, kus etendust mängiti. Sellisel viisil ajaloo ja kultuuri ühendamine pakub publikule sügavamat kultuurielamust.

Tõstamaa mõisa restaureerimine võimaldab kasutada hoonet kultuurisündmuste toimumiskohana, tänu heale akustikale ja ajaloolisele interjööri. Koostöö lavastaja Gerda Kordemetsaga algas 2011. aastal - ta sai inspiratsiooni Tõstamaa piirkonna ajaloost ja aitas kaasa Tõstamaa Suveteatri loomisele. Esimese lavastusena jõudis publikuni “Pruutide kool” ja järgnenud aastatel jätkus suvelavastuste traditsioon. Aastatel 2012-2017 esietendus kuus originaalteost: „Surm, sünd ja laulatus“ (2012), „Vanameeste suvi“ (2013), „Tsepeliin“ (2014), „Skvottimine võhikutele“ (2015), „Karlsonson“ (2016) ja „Tõeajastu lõpp“ (2017) (Kordemets, isiklik suhtlus 9. aprill 2025). Nimetatud suvelavastused kinnistasid ajas teatri rolli Tõstamaa kohaliku kultuurielu olulise osana, tuues professionaalse teatrielamuse väikekohta.

Alates 2015. aastast seisis Tõstamaa Suveteater rahapuuduse tõttu raskustes. Gerda Kordemetsa plaan lavastada Alexander Stael von Holsteinile pühendatud teos jäi piiratud eelarve tõttu teostamata ja keskenduti väiksema trupiga lavastustele. Lisaks viis haldusreform

2017. aastal Tõstamaa valla iseseisva eelarve kadumiseni, mis sundis teatrit tegevuse peatama. Järgnenud aastatel asendus Tõstamaa Suveteatriga teatrikollektiiv R.A.A.A.M. Teatri repertuaar oli professionaalne, kuid selle sisu ja vorm ei kõnetanud kohalikke ega peegeldanud nende identiteeti. (Kordemets, isiklik suhtlus 9. aprill 2025)

Pärnu linn, koostöös Tõstamaa osavallaga, tegi 2023. aastal ettepaneku taastada Suveteatri tegevus. Esimeseks lavastuseks valiti Gerda Kordemetsa näidend “Ottabeth”. See ühendab piirkonna ajaloo tänapäevaste teemadega ja kõnetab nii kohalikke kui ka laiemat publikut. Kevadel ilmnenud vajadus produtsendi välja vahetamiseks tõi teatrisse noore kultuurikorraldaja, kelle juhtimisel rakendati uusi ideid nii produktsiooni kui turunduse jaoks. Lavastus “Ottabeth” korraldus näitas, et kohaliku ajaloo ja teatri ühendamise võib olla hea ning kestlik viis kultuuri tegemiseks väikeses kohas. Tõstamaa Suveteater tegi 2024. aastal uue alguse ja tegevus jätkub 2025. aastal. Eesmärk on kujundada Suveteatrist püsiv kultuuriplatvorm, kus igal suvel jõuab publiku ette uus lavastus.

2.2. Lavastuse sisukirjeldus

Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta lavastus “Ottabeth” ühendab ajaloolise fantaasia ja maagilise realismi. Näidend räägib orientalist Alexander Stael von Holsteini elust ja uurib ajalugu ning mälestusi. Keskne tegelane on salapärane Ottabeth ja maagiline laegas, mis võimaldab tegelastel ajas ning ruumis liikuda. Lavastus räägib inimese suhetest minevikuga ja küsib, kuidas me seda mõistame. “Ottabeth” näitab, et minevikus peitub palju kihte ja lugusid, mida saab uuel viisil jutustada. (Kordemets, isiklik suhtlus 9. aprill 2025). See paneb vaatajad mõtlema oma juurte ja identiteedi üle. Teema on eriti oluline 2024. aastal, mil tehnoloogia ja tehisintellekt mõjutavad meie arusaamu ajaloost ning kultuurist. „Ottabeth“ toob Tõstamaa ajaloo lavale tänapäevasel ja kunstilisel viisil ning elavdab seeläbi kohalikku kultuurielu.

3. Korraldusprotsess

Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta lavastuse „Ottabeth“ viidi ellu tähtajalise projektina, järgides nelja projektijuhtimise etappi: algatamine, planeerimine, teostamine ja lõpetamine. Projekti eesmärk oli toetada kohalikku kultuurielu ja taastada suveteatri traditsioon. Algamisfaasis hinnati Tõstamaa Suveteatri vajadusi ja ressursse koostöös Tõstamaa osavalla ja Pärnu linnaga (Perens, 2019). Autor osales korraldusprotsessis alates planeerimisest produtsendi ja etenduse juhina, kasutades peatükis ja analüüsis mina-vormi. Antud analüüs annab praktikuna ülevaate lavastuse korraldusest.

3.1. Projekti plaanimine

Tõstamaa Suveteatri lavastuse “Ottabeth” planeerimisfaas algas 2024. aasta alguses, kus määrati eesmärgid, tegevuskava (vt lisa 1), vastutused, ajakava ja ressursid (Perens, 2019). Esmalt lavastuse korraldusprotsessi määratud produtsent loobus positsioonist, sest suveteatri korraldus nõuab suurt ajalist ressursi, mis paraku algsel produtsendil puudus. Seejärel tegi Tõstamaa Suveteatri lavastaja sotsiaalmeedias üleskutse, otsides uut produtsenti, mille kohale kandideerisin ja valituks osutusin. Esimene nõupidamine lavastajaga toimus aprillikuu alguses Viljandis, kus tutvusin Tõstamaa Suveteatri taustaga ja planeerimisfaasi seisuga.

Meeskonnaga liitudes, oli suur osa ettevalmistustest tehtud. Minu roll oli seejärel kogu korralduslik pool üle võtta ja võimalikult täpselt ellu viia. Koos lavastajaga täpsustasime, kes kuuluvad meeskonda, kuidas korraldame lepingud ja töötasud, samuti majutuse ning turundustegevused. Kuna aega oli vähe, pidin töötama väga suure ajasurve all. See nõudis pidevat otsustamist ja ümberkorraldusi, mis omakorda aitas mul arendada oskusi kriitilises mõtlemises ning paindlikkus tegutsemises. Minu jaoks oli see hea õppetund, kuidas juhtida loomeprojekti, kus on vaja kiiresti ratsionaalseid otsuseid langetada. Väga oluliseks kujundes selge infovahetus ja erinevate osapoolte vahel koostöö. Minu jaoks oli see hea õppetund, kuidas juhtida loomeprojekti, kus tuleb ühendada loominguline vabadus praktiliste ja ajaliselt piiratud korralduslike vajadustega.

Projekti algusnõupidamine, kus jagasime ülesanded, toimus pärast minu meeskonnaga liitumist (Perens, 2018, lk 170). Sel ajal oli lavastus “Ottabeth” juba ette valmistatud - paigas olid lavastuse idee, toimumiskoht, peamised osatäitjad, esialgne tegevuskava ja eelarve ning esitatud osa rahastustaotlustest (Eesti Kultuurkapital). Minu esimesed ülesanded olid: a) korralduslik juhtimine, b) meeskonna kokkupanemine, c) töötasude ja lepingute korraldamine, d) majutuse organiseerimine, e) turundusplaani koostamine (sh sotsiaalmeedia; vt lisa 2), f) piletimüügi korraldamine, g) proovigraafiku koostamine (vt lisa 5) ja h) etenduse kuupäevade kokkuleppimine. Lisaks töötasin välja selge infovahetuse süsteemi, milleks oli e-kirjavahetus, ja otsisin täiendavaid rahastamisvõimalusi.

Projektijuhtimise alguses oli minu jaoks oluline saada selge ülevaade lavastuse senisest seisust ja meeskonnaliikmete rollidest. Esimene kohtumine lavastajaga aitas paremini mõista, kuhu projektiga ollakse jõutud ja millised on ootused edasise töö suhtes. Kohtumisest kujunes välja usalduslik koostöö, mis kandis kogu protsessi. Sain aru, kui oluline on, et kõik osapooled mõistaksid oma ülesandeid – see loob aluse sujuvale ja tõhusale koostööle (Perens,

2019). Tagantjärele hinnates oli just see faas määrava tähtsusega kogu projekti kulgemise jaoks, sest aitas vältida hilisemaid arusaamatusi ja ajakava nihkumist (näiteks Rannu, 2022).

3.1.1. Riskianalüüs

Tõstamaa Suveteatri lavastuse “Ottabeth” korraldamisel pöörasin erilist tähelepanu riskijuhtimisele, oluline on võimalikke probleeme ennetada, mitte nendega alles siis tegeleda, kui need tekivad (Perens, 2019, lk 144-168). Lisaks, kuna etendus toimus vanas mõisahoones, oli eriti oluline erinevaid riske ennetada ja hoonet paremini tundma õppida, et vältida ebameeldivaid olukordi. Projektile eelnevas kavandamise etapis koostas riskiplaani (vt lisa 4), kus kaardistasin võimalikud ohukohad, hindasin nende tõenäosust ja mõju ning määrasin, kes ja mille eest vastutab (näiteks Lõhmus, 2022). Kuigi riskiplaan jäi pigem üldiseks, oli minu jaoks oluline end kurssi viia olemasolevate ohutusmeetmetega, näiteks evakuatsiooniplaaniga. See andis kindlustunde, et vajadusel oleme valmis reageerima kriisiolukordadele. Kõige olulisem oli kommunikatsioon meeskonda teavitada, kuidas kriisiolukorras toimida.

Sündmuse käigus realiseerusid mõned riskid. Kolm peamist riski, millega kokku puutusime, olid välismüra, tehniline signalisatsioon ja publiku hiline mine. Kõiki nende puhul suutsime kiiresti reageerida ja lahendused leida. Näiteks müraprobleemi leevendasime suheldes kohalike elanikega, et nad oleksid teadlikud etenduse toimumisest.

Signalisatsioonitõrke, mida esines paaril korral, lahendasime läbi signalisatsiooni vaigistamise, mida aitas korraldada mõisa majandusjuht. Etendusele hiline mine ei ole teatris üldiselt lubatud, kuid tulime küllastajatele vastu ja suunasime vastavalt kokkulepitud plaanile nad turvaliselt saali või saali ukse taha, kust etendust jälgida. Olukorrad näitasid, et riskide varasem läbi mõtlemine ja selged kokkulepped meeskonna sees on olulised - see aitab tagada, et publikule on külastus turvaline, saadakse positiivne teatrielamus ning etendus kulgeb plaanipäraselt.

3.1.2. Sihtgrupp

Tõstamaa Suveteatri lavastuse “Ottabeth” turunduses ja korralduses oli minu jaoks kõige olulisem mõista, kes on meie sihtrühm (näiteks Saar, 2023). Teadsin, et edukas kultuuriüritus ei saa kõnetada kõiki, vaid peab olema suunatud konkreetsetele inimestele ja nende huvidele (Kolb, 2005). Seetõttu mõtestasin varakult läbi, millised inimrühmad võiksid olla huvitatud meie lavastusest. Eelkõige keskendusin kohalikele kultuurihuvilistele Pärnumaalt, aga

arvestasin ka laiemalt teatripublikuga mujalt Eestist. Sellest lähtuvalt kohandasin lavastuse ajastuse, piletihinnad ja kommunikatsioonikanalid – näiteks valisin suveõhtud, mil piirkonda külastab rohkem rahvast, ja hoidsin piletihinnad mõistlikud, et need sobiks sihtrühma maksevõimega. Turunduskanalitena kasutasin peamiselt kohalikke meediakanaleid ja sotsiaalmeediat, kuna need olid kohalikus kontekstis kõige mõjusamad ja jõudsid hästi meie publikuni. Üritasin jälgida, millised sõnumid kõnetavad publikut kõige paremini ning panin rõhku visuaalsele sisule ja selgele infole. Selle lähenemise tulemusel tundsin, et suutsime publiku ootustega arvestada ja luua neile väärtusliku kultuurielamuse. Publiku huvi ja tagasiside peegeldasid, et sihtrühmapõhine lähenemine oli õigustatud. Publiku jaotus kujunes välja järgmiselt:

- 1) Kohalikud kultuurihuvilised, peamiselt Pärnumaa elanikud vanuses 40-70 aastat, omavad tugevat huvi ajaloo, kunsti ja kultuuri vastu, eriti haridussektoris töötavate isikute seas. Nad eelistavad teatrietendusi, mis pakuvad kultuuriliselt süvitsi minevat elamust, ühendades ajaloolised ja inimestevahelised väärtused. Etendustele tullakse sageli mitmekesi, kaasates ka pereliikmeid.
- 2) Kultuurihuvilised, peamiselt vanuses 30-60 aastat, kes külastavad Tõstamaa Suveteatrit erinevatest Eesti piirkondadest, hindavad etendusi, mis ületavad meelelahutuse piire, pakkudes kultuuriliselt ja ajalooliselt rikastatud kogemusi. Nad otsivad esituskunstide kaudu väärtuslikku seost kohalikest ja globaalsetest kultuuriväärtustest.

Tõstamaa Suveteatrit korraldades märkasin, kui suur roll on lavastaja isikupärasel käekirjal publiku ootuste täitmisel. Lavastuse stiil ei sünni juhuslikult, vaid on teadlikult kujundatud, arvestades sihtrühma ootusi ja maitseid. Minu jaoks sai sellest arusaamast üks olulisemaid õppetunde – kui hästi tunned oma publikut, seda edukam saab olla kultuuriüritus (Kolb, 2005). Tagasisidet kogusin erineval moel: grupibroneeringute kaudu haridusasutustest, vestlustest vaatajatega pärast etendusi ning sotsiaalmeedia kommentaaridest. Selline vahetu kontakt publikuga aitas mul ka arengukohti paremini märgata ja nendega teadlikult tegeleda.

Kuigi selle projekti käigus ei olnud mul aega teha põhjalikku turu-uuringut, sain selgelt aru, kui oluline see oleks tulevikus. Tõstamaa Suveteatril on küll juba kindel publik, kuid selle sihtrühma sügavam kaardistamine aitaks mõista, kuidas ootused ja eelistused ajas muutuvad. Turu-uuring võiks anda parema pildi sellest, millised teemad või lavastuslaadid publikut kõnetavad, ja aitaks suunata nii lavastusvalikuid kui ka turundust täpsemalt. Minu

senine kogemus näitab, et tugev side publikuga loob usaldust ja tugevdab teatri kohalolu kohalikul kultuurimaastikul.

3.1.3. Eesmärgid ja tulemused

Projektijuhtimises on selgelt määratletud ja hinnatav eesmärk eduka planeerimise ja elluviimise alus (Perens, 2019; Alast jt, 2005). Tõstamaa Suveteatri produtsendina seadsin eesmärgi vastavalt SMART-mudelile (vt tabel 1; näiteks Rannu, 2022) – igal suvel tuua lavale vähemalt üks kohalikke teemasid käsitlev uuslavastus, mis jõuab vähemalt 1000 külastajani. See eesmärk oli spetsiifiline, mõõdetav ja ajaliselt piiritletud ning toetas piirkondliku kultuurielu ja kogukondliku koostöö arengut. SMART-mudeli kasutamine aitas mul tagada, et lavastus oleks sisuliselt kooskõlas Tõstamaa osavalla eesmärgiga tugevdada kohalikku identiteeti ja elavdada avalikku ruumi. Konkreetse sihi seadmine suunas kogu projekti tegevusi – see lihtsustas ajakava koostamist, eelarvestamist, sihtrühma määratlemist ja kommunikatsiooni planeerimist, võimaldades hinnata tulemusi selgete kriteeriumite alusel.

Tabel 1. Projekti eesmärgid.

Eesmärk	Tegevused	Mõõdik	Tulemus 2024
Tõstamaa Suveteater on korraldanud suve jooksul vähemalt kaheksa etendust lavastusega „Ottabeth“.	Etenduste planeerimine, prooviperiood, etenduste korraldamine ja piletimüük.	Etenduste arv.	Kokku etendati kümme etendust „Ottabeth“.
Tõstamaa Suveteatri etendusi „Ottabeth“ on külastanud vähemalt 1000 inimest.	Turundusstrateegia rakendamine, koostöö meediaga, sotsiaalmeedia tegevused ja piletimüük.	Külastajate koguarv.	Etendusi külastas ligikaudu 1350 inimest.
Kaasatud on vähemalt viis kohalikku koostööpartnerit.	Koostöö kohalike ettevõtete ja organisatsioonidega ja teenuste tellimine.	Koostööpartnerite arv.	Ettevalmistusse on kaasatud viis kohalikku koostööpartnerit.
Piirkondliku nähtavuse suurendamine vähemalt kolme	Sotsiaalmeedia, meediaväljaanded, kultuurikalendrid.	Meediakajastuste arv.	Etendust on mainitud vähemalt kaheksas väljaandes.

meediakajastuse
kaudu.

Tagatud lavastuse publikuhuvi määral, mis võimaldab lavastuse jätkumängimist 2025. aastal	Piletimüügistatistika analüüsimine.	Piletimüügi statistika.	Etendusele "Ottabeth" müüdi kokku 1200 piletit. Etendus jätkub 2025. aastal.
---	-------------------------------------	-------------------------	--

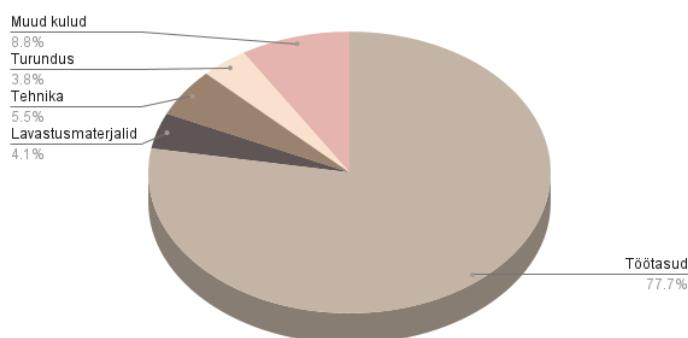
3.1.4. Eelarve ja rahastus

Eelarve on projekti rahaline plaan, mis kajastab kõiki tegevusi ning sisaldab tulu- ja kuluartikleid (Üksvärv, 2004, lk 369; näiteks Rannu, 2023). Selle abil sain hinnata projekti majanduslikku teostatavust ja tagada lavastuse elluviimise jätkusuutlikkuse (Üksvärv, 2004; Perens, 2019). Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta lavastuse eelarve oli ligikaudu 62 500 € (vt lisa 4), millest umbes 7% koosnes käibemaksust. Eelarve eest vastutas Tõstamaa osavald, kes on käibemaksukohuslane, ning raamatupidamisteenust osutas OÜ Sufe. Mina, produtsendina, haldasin eelarvet projekti tasandil. Tulud kogunesid peamiselt piletimüügist ja avaliku sektori toetustest, näiteks PRIA, Eesti Kultuurkapitali ja Pärnu linna toel. Kultuuriprojektide puhul, kus rahalised vahendid on sageli piiratud, oli finantsplaneerimine keeruline, kuid 2024. aasta kogemus näitas, et hoolika ja läbimõeldud eelarvestamisega on võimalik edu saavutada. Tegemist oli Tõstamaa Suveteatri seni suurima eelarvega, mis võimaldas mul produtsendina tagada lavastuse kvaliteetse ja professionaalse teostuse. Tulevikku vaadates näen võimalusena kaasata ka erarahastajaid, et mitmekesistada rahastusallikaid ning suurendada projektide jätkusuutlikkust ja loomingulist vabadust.

Tõstamaa Suveteatri korralduskulud kaetakse kogu ulatuses projekti eelarvest, mis jagunes erinevateks kategooriateks vastavalt kululiikidele (vt joonis 4). Kuigi algselt prognoositi 5 000 € suurust loometoetust Pärnu linnalt, ei laekunud see hilinevad taotluse tõttu. Sellel oli negatiivne mõju projekti rahavoogudele, suurendades sõltuvust piletimüügist. Etenduse „Ottabeth“ piletihindade määramisel võtsin arvesse varasemate suvelavastuste hindasid, turuhindu sarnastel üritustel, sihtrühma maksuvõimekust ja eelarve tasakaalu vajadust. Lisaks rahalistele ressurssidele kasutasime mitterahalisi ressursse, mille turuväärtus oli ligikaudu 2 400 €. Bartertehingud, Tõstamaa mõisa (saal ja majutus) ja Meierei Restorani (majutus) koostööna, aitasid oluliselt vähendada kulutusi ning suurendada eelarve paindlikkust. Lisaks toetasid projekti sponsorid Premia 70 vanilli- ja šokolaadikoorejäästistega ning Põhjala 24 purgi alkoholsete jookidega. Nende panus avaldus prooviperioodi ning

esietenduse peo toetamisel. Mõlemad sponsorid said vastutasuks suuremat nähtavust läbi sotsiaalmeedia ja plakatite, kuid täiendavaid turunduse erilahendusi ei rakendatud.

Joonis 4. Projekti kulude jaotus (Riigi Teataja, 2024).

3.1.5. Meeskond

Projektijuhtimise eesmärk erineb tavapärasest projekti eesmärgist, kuna see keskendub kogu projekti elutsükli juhtimisele, alates algatamisest kuni lõpetamiseni, hõlmates planeerimist, elluviimist, jälgimist ja hindamist. Oluline osa sellest protsessist on meeskonna juhtimine, mis tagab koostöö, motivatsiooni ja ülesannete tõhusa jaotamise eesmärkide täitmiseks (Üksvärav, 2004; Perens, 2019).

Produtsendina täitsin mitut rolli, vastutades nii lavastuse korraldusliku juhtimise, turundus- ja kommunikatsioonitegevuste kui ka publikuteeninduse eest. See rollikoondumine tulenes väikesest eelarvest ja inimressursist, kuid pakkus võimaluse arendada mitmekülgeid oskusi. Projektijuhtimise raamistikus vastutasin kogu elluviimisprotsessi koordineerimise eest, sh turundusplaani täitmise ning piletimüügi ja teeninduse juhtimise eest (vt lisa 6). Tõhus koostöö lavastaja, kohalike juhtide ja toetava meeskonnaga (vt joonis 5) oli oluline tegur lavastuse sujuval õnnestumisel. Praktika näitas, et kuigi ülesannete koondamine võib tõsta paindlikkust ja ülevaadet, vajab see tugevat enesejuhtimist ja selget kommunikatsiooni, et vältida ülekoormust.

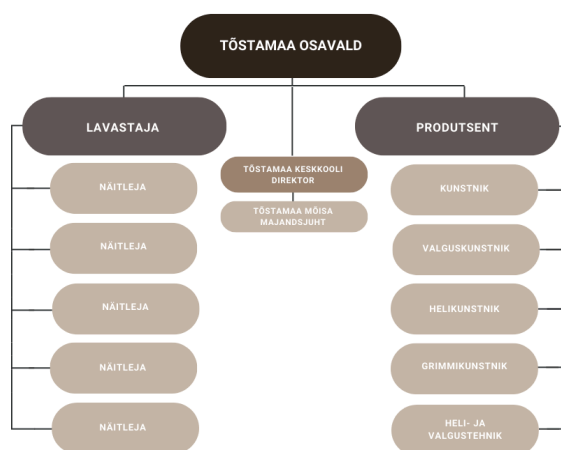
Projektigrupi juhtimine hõlmab liikmete motiveerimist, informeerimist, toetamist, ülesannete jaotamist, konfliktide lahendamist ning tegevuse suunamist (Perens, 2019). Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta lavastuse "Ottabeth" puhul vastutasin kogu meeskonna

juhtimise eest, mis hõlmas nii korraldusmeeskonda kui ka kunstimeeskonda, kokku umbes 15 meeskonnaliiget. Meeskonna kokkupanek põhines varasematest kogemustest, et tagada lavastuse kõrge kvaliteet ja sujuv produktsioon. Lavastaja vastutas kunstilise meeskonna valiku eest, mina korraldusliku tiimi kokkupaneku eest. Osa tiimist koosnes varasematest aastatest tuttavatest liikmetest, teised olid uued spetsialistid.

Meeskonnatöö sujus tänu läbimõeldud ja mitmekesisele kommunikatsioonile, mida kohandasin vastavalt olukorrale. Kirjalik suhtlus e-kirja teel võimaldas säilitada selge infovoo ja dokumenteeritavuse, samas kui telefonikõned ja kiirsõnumirakendused aitasid kiirelt reageerida jooksvatele küsimustele. *Messenger*-i rakendus osutus etendusperioodil peamiseks tööriistaks, kuid arvestasin ka meeskonnaliikmete digivahendite kasutuseelistustega, leides vajadusel alternatiivseid kanaleid. See näitab paindlikkust ja teadlikkust kommunikatsiooni toimimisest meeskonna eripärasid arvestades.

Olulised korralduslikud arutelud toimusid peamiselt kohapeal, mis soodustas otsest kontakti ja usaldusliku töösuhte kujunemist. Projektigrupi juhtimine hõlmab ka motivatsiooni hoidmist ja konfliktide ennetamist – sellele vastasin läbi usaldusliku ja avatud suhtlemise, pakkudes meeskonnale turvalist ruumi probleemidest rääkimiseks ja lahenduste leidmiseks. Erilise tähelepanu pöörasin tagasiside kogumisele, et nii protsessi kui ka tuleviku tarbeks kogemusi süstematiseerida ja soovitud õppida. See kinnitas projektijuhtimises olulist arusaama: efektiivne suhtlus pole ainult informatsiooni edastamine, vaid ka meeskonna kaasamine, kuulamine ja toetamine.

Joonis 5. *Tõstamaa Suveteater meeskonna struktuur (autori joonis).*

3.1.6. Turundus ja kommunikatsioon

Turundus on kunst ja teadus, mille abil määratletakse sihtturud ning leitakse ja hoitakse kliente läbi loovuse ja tõhusa suhtluse (Kolb, 2005; Kotler, 2003). Mina, produtsendina, vastutasin kogu turundusprotsessi eest alates strateegia ja meediaplaani koostamisest kuni elluviimise jälgimiseni (vt lisa 3; näiteks Sokman, 2022). Projekti kavandamise faasis määrasin sihtrühma meedia tarbimisharjumuste põhjal kõige sobivamad kanalid ning täiendasin plaani jooksvalt vastavalt kampaaniate tulemustele.

Turundusstrateegia raames lõin koos kujundajate ja lavastusmeeskonnaga visuaalse identiteedi – plakatid, bännerid ja kavalehed (vt lisa 7) – ning koordineerisin nende trüki ja levituse. Kasutasin trükimeediat, sotsiaalmeediat, ajakirjandust ning toimetasin sihitud kampaaniaid (personaalsed kutsed, uudiskirjad, sh Piletilevi uudiskirjad). Plaanisime ka raadiosaadet, mis jäi tähtajaliselt tegemata. Prooviprotsessi ja etendusi pildistasid fotograaf Kalev Lilleorg ja Tõstamaa mõisa direktor (vt lisa 8), mis aitas tugevdada meie peamist sõnumit: Tõstamaa Suveteater on pärast pikka pausi tagasi. Pärast etendusi jätkus turundustegevus peamiselt sotsiaalmeedia kanalites, kus jagasime lavastuse tagasisidet, pilte ja videosid, et hoida publiku huvi ning tugevdada kogukonna kaasatust ka pärast lavastuse lõppu.

Ühe turundusstrateegiana kaasasin teatrikriitikuid ja ajakirjanikke, kellele saatsin isiklikud kutsed kontroll- ja esietendusele. Kokku saatsin välja ligikaudu 20 kutset, millest pooled realiseerusid. Peamisteks mitteosalemise põhjusteks olid ebasobiv ajastus või Tõstamaa asukoht, millele ligipääs, eriti Tallinnast, oli keeruline. Samas tuli kohale mitmeid mõjukaid kultuurivaldkonna esindajaid, sealhulgas tuntud teatrikriitik Jaak Allik. Selle tulemusel ületas 2024. aasta meediakajastus ootusi – lavastust külastasid mitmed ajakirjanikud ja kriitikud, mis tagas nähtavuse nii trüki- kui ka telemeedias. Lavastus sai kajastust “Aktuaalses Kaameras” ja ERR-i kultuurikanalites, mis suurendas projekti üldist tuntust ning rõhutas selle kultuurilist väärtust nii kohalikus kui ka üleriigilises kontekstis.

3.1.7. Õiguslikud aspektid

Tõstamaa Suveteatri lavastuse „Ottabeth“ korraldamisel pöörasin erilist tähelepanu õiguslikele aspektidele, mis on projektijuhtimises keskse tähtsusega (Perens, 2019). Lepinguline reguleerimine võimaldas selgelt määratleda kõigi osapoolte õigused ja kohustused, sealhulgas turundusmaterjalide kasutamise ning tööülesannete jaotuse. Kuna lavastus oli originaallooming, ei olnud vaja täiendavaid autorilepinguid kollektiivsete

esindusorganisatsioonidega, mis lihtsustas protsessi ja vähendas juriidilisi riske. Lisaks järgisime teatrites tavapärasest praktikast, märgistades osalejate teatri kuuluvuse, mis säilitab kolleegidevahelist austust ja annab publikule selge ülevaate meeskonnast. Partnerluslepingute kaudu tagasin ka sujuva koostöö reklaammaterjalide ja aruandluse osas. See kogemus kinnitas, kui oluline on õiguslike küsimuste läbimõeldud ja korrektne reguleerimine, et toetada projekti sujuvat kulgu ning kaitsta kõigi osapoolte huve kultuuriprojektides.

3.2. Projekti elluviimine

Projekti elluviimise faasis juhtisin lavastuse „Ottabeth“ prooviperioodi ja etendusi, mille esietendus toimus 28. juulil 2024. aastal. Ajaraam oli teadlikult valitud – juulikuu lõpp pakub suvelavastuseks sobivaid ilmastikutingimusi ning on publiku jaoks atraktiivne kultuuri tarbimise tippaeg. Esietendusele järgnesid seitse planeeritud etendust augustis, millele lisandus kaks etendust suure publikumenu tõttu. Minu roll hõlmas etenduse juhtimist, piletimüügi ja publikuteeninduse korraldust ning kostümeerija ülesandeid koostöös kunstnikuga. Etenduse juhina tagasin sujuva kulgemise, näitlejate ja rekvisiitide haldamise ning probleemidele kiire reageerimise vastavalt planeeritud tegevustele (vt lisa 4). Lisaks korraldasin publikuteenindajate tööjaotust, piletimüüki ning turundustegevusi. Lähtuvalt ülesannete mitmekülgisusest, võimaldas see kogemus mul omandada põhjalikku ülevaadet kultuuriprojekti erinevatest juhtimisvaldkondadest. Samas näitas see ka väikese eelarve ja piiratud inimressursside mõju – tulevikus oleks efektiivsuse tõstmiseks otstarbekas jagada vastutusi laiemalt, järgides projektijuhtimise põhimõtet selgest tööjaotusest ja rollide täpsest määratlemisest (Perens, 2019).

„Ottabeth“ esietendus 28. juulil 2024. aastal Tõstamaa mõisa teise korruse saalis, kuhu mahtus kuni 120 vaatajat. Etendusi mängiti kokku kümme korda, alates juuli lõpust augusti keskpaigani. Lavastus kestis umbes kaks tundi koos vaheajaga. Vaheajal said külalastajad nautida Baar Väljas teatrikohvikut. Kavalehed (vt lisa 7) olid saadaval nii paber kandjal kui ka digitaalselt QR-koodi kaudu, kuid trükitud varianti kasutati rohkem, kuna see oli publikule mugavam ja kergemini ligipääsetav.

3.3. Projekti lõpetamine

Projekti „Ottabeth“ lõpetamine toimus kooskõlas Perensi (2019) projektijuhtimise teoorias rõhutatud lõppfaasi põhimõtetega, mis keskenduvad tegevuste süsteemsele lõpetamisele, kogemuste dokumenteerimisele ja tulevikuplaanide koostamisele. Võttes vastutuse

produtsendina, korraldasin projekti sisulise lõpetamise – meeskonna tagasisidestamise, analüüsi ja kogemusmaterjali talletamise –, mis võimaldas selgelt esile tuua nii eduvaldkonnad kui arenguvõimalused. Finantsiline lõpetamine toimus koostöös Tõstamaa osavallaga, kes rahastas projekti ning vastutas arvete ja aruandluse eest, rõhutades avaliku sektori rolli kogukonnapõhise kultuuriprojekti juhtimises. Lisaks lõputähistamisele, koostas esimesed ettepanekud järgmise aasta tegevusteks, sh lavastuse kordusmänguks ja uue produktsiooni ettevalmistuseks. See protsess kinnitas mulle, kui oluline on projektijuhtimise lõppfaasis süsteemne ja eesmärgipärane lähenemine, mis ühendab teoreetilised põhimõtted praktiliste kogemustega ning toetab jätkusuutlikku kultuuriprojekti arengut.

3.3.1 Sündmuse mõjud

Tõstamaa Suveteatri mõju piirkonnale saab hinnata kaudsete näitajate ja olemasolevate uuringute põhjal, kuigi konkreetse lavastuse „Ottabeth“ raames ei viidud läbi eraldiseisvat mõju-uuringut ega tagasisideküsitlust. Oluliseks taustaks on Visit Pärnu 2024. aasta uuring „Sise- ja välituristide uuring Audru, Tõstamaa, Kihnu“, mille kohaselt on kohaliku kultuuri ja pärandi kogemine siseturistide jaoks üha olulisem reisimotivatsioon (Visit Pärnu, 2024). Sellest võib järeldada, et ka Tõstamaa Suveteatri lavastused toetavad piirkonna turismimagneeti rolli ning aitavad tugevdada kohalikku identiteeti.

„Ottabethi“ mõju saab hinnata korralduslike näitajate kaudu: kümme etendust külastas ligikaudu 1350 inimest, mis ületab mitmekordselt Tõstamaa osavalla rahvaarvu ja viitab piirkondliku tõmbekeskuse toimimisele. Lavastuse tulemusel suurenes suvine kultuuritarbimine ning sündmus tõi piirkonda külalisi ka väljastpoolt, mida näitab Piletilevi statistika. Kuigi projekt lõppes väikese eelarvelise miinusega, on see kavas katta järgmisel aastal kordusetendustest saadava tuluga, mis viitab lavastuse jätkusuutlikkusele ja küllastajate valmidusele investeerida kultuurielamusse.

4. Analüüs

Projekti protsessi hindamise eesmärk on kontrollida tegevuste vastavust plaanile, tuvastada kommunikatsioonihäired, hinnata tulemuslikkust ning jälgida projekti arengut (Perens, 2019). Kuigi mõned ootamatud muudatused, näiteks meeskonnaliikmete vahetus ja lisakulud, esinesid, kulges projekt üldiselt plaanipäraselt ning probleemid lahendati professionaalselt. Edu aluseks oli pidev ja tõhus suhtlus osapoolte vahel, mis lõi usaldusväärse õhkkonna

(Üksvärav, 2004). Peatükis analüüsitakse Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta lavastuse „Ottabeth“ sündmust produtsendi vaatenurgast, kasutades mina-vormi.

4.1. Sündmuse analüüs

Lavastuse „Ottabeth“ elluviimine mõjutas tugevalt nii Tõstamaa Suveteatri mainet kui ka kohalikku kultuurielu. Minu hinnangul andis projekt uue hingamise kohalikule teatrile – see oli esimene suurem lavastus pärast pikka, seitsmeaastast pausi, ning selle vastu tunti suurt huvi. Positiivne publikuhuvi ja tagasiside näitasid, et suutsime pakkuda sisukat ja kaasahaaravat kultuurielamust. Kuna varasem korralduslik baas ei olnud säilinud ja osa tiimist oli uus, tuli mul kogu korraldusprotsess nullist uuesti üles ehitada. See oli suur vastutus, aga samas väga arendav kogemus, mis aitas mul luua tugeva vundamendi ka järgmisteks projektideks. Lisaks lavastuse enda edule näen selle mõju ka laiemalt – projekt tugevdas koostööd kohalike partneritega ning tõi kogukonda kokku. Selline koostöö aitas luua usaldust ja näitas, et kultuuril on piirkonnas oluline koht. Minu jaoks oli see lavastus väärtuslik õpikogemus, eriti keerukate olukordade juhtimise, meeskonna motiveerimise ja piiratud ressursside kasutamise osas. Tunnen, et need kogemused annavad mulle palju kindlust ja teadmisi, mida saan rakendada tulevikus – nii Tõstamaa Suveteatris kui ka laiemalt kultuurikorralduse valdkonnas.

Publiku huvi Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta lavastuse vastu näitas, et projekt oli sisuliselt ja korralduslikult edukas. Kõik põhietendused olid välja müüdud ning suur nõudlus tõi kaasa ka kaks lisaetendust, mis viitab sellele, et lavastus kõnetas sihtgruppi ja äratas laiemat tähelepanu. See kinnitab, et lavastuse sisu, ajastus ja korralduslik pool olid hästi läbi mõeldud. Lisaks numbrilisele külastatavusele andis väärtuslikku infot ka publiku tagasiside – nii vahetud muljed kohapeal kui ka kriitilised arvustused (vt lisa 2). Neist tuli välja, et publik hindas lavastuse kunstilist taset, emotsionaalset mõju ning üldist professionaalsust. On näha, et pakutud kultuurielamus vastas inimeste ootustele ja isegi ületas neid. See kogemus kinnitas mulle kui korraldajale, et sihtgrupi ootuste tundmine, neile vastamine ja kvaliteedi hoidmine on kultuurisündmuse edu nurgakivid.

Tõstamaa Suveteatri „Ottabeth“ oli seni suurima eelarvega lavastus, mis õnnestus rahaliselt suuremas osas hästi – kuigi lõpptulemusena jäi eelarvesse ligikaudu 1700-eurone puudujääk. Projektile tulid kasuks nii läbimõeldud turundustegevused kui ka head ilmastikuolud, mis aitasid tõsta piletitulu ja vähendada riske. Kuigi eelarve jäi veidi

miinusesse, tõestas projekti tugevust see, et lavastus jätkub ka 2025. aastal ja meeskond jäi enamjaolt samaks – see näitab ettevõtmise pikaajalisemat mõju ja stabiilsust.

Puudujääk tekkis peamiselt seetõttu, et lavastus oli mahukam kui algselt planeeritud ning ilmnis ka ootamatuid kulusid – näiteks grimmeerija vahetus ja tehnilised tõrked. Need kulud ületasid algseid prognoose, kuid ei takistanud projekti üldist edukust. Edasistes plaanides aitab eelarvet tasakaalustada see, et 2025. aasta etendused toimuvad väiksemate kuludega. Samuti on väga oluline esitada õigel ajal rahastustaotlus Pärnu linnale, et saada 5000 euro suurune toetus, mis kindlustaks järgnevate tegevuste jätkusuutlikkuse.

Meeskonnasisene koostöö ja hea läbisaamine olid minu jaoks selle projekti üks olulisemaid õnnestumiste aluseid. Juba alguses tekkis tugev meeskonnavaim, mis lõi toetava ja produktiivse töökeskkonna. Paljud loomingulise ja tehnilise poole inimesed olid varasemalt omavahel tuttavad, mis aitas kiiresti usaldust luua ja koostööd lihtsustada. Mina liitusin tiimiga esmakordselt, kuid tundsin, et mind võeti hästi vastu. Minu kiire kohanemine näitas, et meeskond oli avatud ning minu poolne süsteemne ja professionaalne lähenemine aitas samuti kaasa sujuvale koostööle. Arvestades, kui intensiivne oli prooviperiood ja kui suur oli töömaht, sain kiiresti aru, kui tähtis on teadlikult hoida häid inimsuhteid ja toimivat suhtlust. Tugev tiimitunne ja avatud suhtlus aitasid vältida pingeid ning leida kiireid lahendusi ka keerulisemates olukordades. See kogemus kinnitas mulle, et kultuuriprojektide puhul ei piisa ainult heast plaanist – väga suur roll on ka sellel, kuidas inimesed omavahel läbi saavad ja kui hästi nad suudavad koos töötada.

Suulise tagasiside põhjal sain kinnitust, et minu töö produtsendi ja korraldajana vastas meeskonna ootustele ning oli üldiselt väga hinnatud. Mitmed meeskonnaliikmed tõid välja, et kogu korraldus kulges sujuvalt ja plaanipäraselt – probleemidele reageerisin kiiresti ning tänu sellele said nii loominguline kui ka tehniline tiim keskenduda oma tööle ilma kõrvaliste segajateta. Eraldi tõsteti esile minu täpsust ja süsteemsust, mille abil jõudsid vajalikud ressursid õigel ajal õigesse kohta. Ka turundustegevuste osas kuulsin mitmelt poolt tunnustust – seda peeti Tõstamaa Suveteatri senise ajaloo kõige läbimõeldumaks ja laiahaardelisemaks kommunikatsiooniks. Meeskonna soov jätkata koostööd ka järgmisel aastal annab mulle kindluse, et minu panus oli kvaliteetne ning aitas kaasa kogu lavastuse ja teatri jätkusuutlikule arengule.

Publiku tagasiside kogumist sündmuse juures ellu ei viidud, mis seab piirid täpse hinnangu andmisele sihtrühma rahulolu osas. Siiski pakkus korraldus mitmekülgeid lahendusi, mis rikastas publikukogemust: etendusele lisaks oli võimalus nautida

teatrikohvikut (Baar Väljas), avastada Tõstamaa mõisa ajalugu ja kultuuri ning külastada muuseumi. Korraldusprotsess oli läbimõeldud ja sujus ladusalt, mis väljendus abivalmis teeninduses ning paindlikkuses; näiteks hilinejatele etendusele pääsu võimaldamine. Etenduste korraldamisel tuli esile, et ratastoolikasutajatele ei olnud ligipääsetavus mõisasaali tagatud. Puudujääk tuleneb hoone vanast arhidektuurist, kuid see toob esile valdkonna, millele tulevikus tuleks kindlasti rohkem tähelepanu pöörata. Korraldajana tõin selle märkuse piletiinfo selgelt esile. Järgmisel hooajal on planeeritud kaasata publiku tagasiside lihtsa ja ligipääsetava meetodi abil, näiteks QR-koodiga, mille kaudu saab külastaja kiirelt hinnata etenduse korraldust ja meeldimist.

Üheks keerulisemaks ja kõige raskemini ennustatavaks väljakutseks, kogu produktsiooniprotsessi vältel, kujunesid vahetult enne esietendust realiseerunud inimressursiga seotud riskid. Grimeerija töö ei vastanud lavastuse kunstilistele ootustele ning helitehnik lahkus tervislikel põhjustel, mistõttu pidin kiiresti leidma asendajad ja tagama sujuva korraldusprotsessi jätkumise. Lisaks mõjutas prooviperioodi sujuvust näitleja haigestumine, mis tõi kaasa vajaduse ajutisteks muudatusteks töökorralduses. Veebipõhised lahendused võimaldasid küll osaliselt tööd jätkata, ent arvestades suvelavastusele omast intensiivset ja ajakriitilist töö formaati, jäi distants koostöö mõju piiratumaks. Kuigi olukorrad tekitasid ajasurvet ja potentsiaalse ohu lavastuse terviklikkusele, suutsin operatiivselt leida professionaalsed asendajad, säilitades korralduse ja etenduse kvaliteedi. Selliste riskide paratamatu esinemise valguses on oluline, et meeskond oleks ettevalmistatud võimalikeks ootamatusteks, omades juba varakult läbimõeldud stsenaariume ja asendus mehhanisme.

Teatribussi initsiatiiv, mille eesmärk oli pakkuda Pärnust tulijatele organiseeritud transporti, ei olnud algselt tegevusplaanis kaardistatud, mistõttu selle käivitamine jäi ajaliselt hiliseks ning turunduskommunikatsioon ebapiisavaks. See olukord tõi esile strateegilise planeerimise kriitilise tähtsuse kultuuriprojektide edukas läbiviimises. Spontaanselt lisandunud idee puhul puudus selgelt struktureeritud rakendusraamistik, mille tulemuseks oli madal publiku huvi ja ressurside ebaefektiivne kasutamine. Juhtum osutab vajadusele käsitleda kõiki võimalikke teenusekomponente juba projektiperioodi varases faasis, et võimaldada realistlikku ajastust, eelarvestamist ja sihtrühma analüüsi. Teatribussi näide illustreerib, et ka heatahtlikud ja potentsiaalselt väärtuslikud initsiatiivid võivad jääda realiseerimata, kui puudub strateegiline lähtekoht ja selge teostusplaan. Samalaadselt rõhutavad ka muud korralduslikud raskused – näiteks lepinguliste vastutuste ebaselgus ja

tehniliste vahendite ootamatu lisavajadus – planeerimise terviklikkust kui kultuuriprojektide tõhususe ja kestlikkuse keskset alust.

Tulevikus plaanin Tõstamaa Suveteatriga koostööd jätkata, tuues meeskonnaga igal aastal välja uue lavastuse ning mängides lisaks ka eelneval aastal esietendunud etendust. Transporti korraldatakse lihtsustatult, tuginedes olemasolevatele bussiliinidele ja sõidujagamise võimalustele, vältides keerukamaid lahendusi nagu teatribuss. Eelarve haldamisel keskendutakse usaldusväärsete ja professionaalse taustaga meeskondade kaasamisele, et minimeerida ootamatuid muudatusi ning tagada sujuv korraldus. Esimesest aastast saadud kogemus võimaldab mul paremini arvestada kohaliku asukoha spetsiifikat ning lihtsustab tulevaste projektide planeerimist ja elluviimist, suurendades nende jätkusuutlikkust.

4.2. Refleksioon

Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta lavastuse väljatoomine pakkus minule kui töö autorile esmakordset kogemust juhtida suuremahulist ja professionaalset teatriprojekti produtsendina. Varasem mitmekülgne töökogemus teatris, sealhulgas viie aasta jooksul publikutöö, teenindusjuhi ja müügijuhina erinevates teatrites, lisaks diplomilavastuse korraldamine ja praktika Rahvusoper Estonias, andsid tugeva aluse korralduslike ülesannete täitmiseks. Samas tõi suveteatri spetsiifiline kontekst – intensiivne tööperiood, ressursside piiratus ja regioonikeskne publik – kiiresti esile vajaduse täiendada olemasolevaid teadmisi ja arendada paindlikkust ning kohanemisvõimet uutes ja ootamatutes olukordades. Eduka produktsiooni elluviimine eeldas väga konkreetseid ja situatsioonipõhiseid teadmisi, mille omandamine sai võimalikuks vaid läbi praktilise kogemuse.

Tugevamad kompetentsid avaldusid eelkõige kommunikatsioonis, organisatsioonilises juhtimises ja probleemide lahendamise oskuses. Lahendustele orienteeritud mõtteviis ning kiire reageerimisvõime muutuvus olukorras olid võtmetegurid, mis tagasid projekti sujuva kulgemise ja järjepidevuse. Ulatuslik kontaktivõrgustik võimaldas ootamatutes olukordades kiiresti leida sobivad alternatiivid. Ka lavastajalt saadud konstruktiivne tagasiside oli suureks abiks, aidates hoida fookust ja süsteemsust eriti pingelistel perioodidel.

Samas ilmnesisid ka valdkonnad, kus teoreetilistest teadmistest üksi ei piisanud ning kus eduka toimetuleku eelduseks osutus töö käigus kohanemine ja pidev praktiline õppimine. Eriti teravalt tuli see esile teatritöö spetsiifiliste igapäevatoimingute juures, nagu kultuuriteadete edastamine ERR-i süsteemidesse või tehnilise varustuse logistika täpne korraldamine. Kuigi kultuurikorralduse- ja teatrivaldkonna alane ettevalmistus Viljandi

Kultuuriakadeemias andis tugeva üldise baasi, selgus praktikas, et teatri igapäevatöö nüansse saab tõeliselt mõista ja omandada vaid kogemuse kaudu. Kuna projektiga liitumine toimus suhteliselt hilises faasis ja ettevalmistuseks jäi vähe aega, tuli suur osa oskusi ja teadmisi omandada jooksvalt. Tagantjärele vaadates võin öelda, et saadud kogemus on loonud tugeva aluse tulevaste sarnaste projektide strateegilisemaks ja süsteemsemaks korraldamiseks – olen teadlikum, millised tegevused ja valdkonnad vajavad erilist tähelepanu ning kuidas ressursse tulemuslikumalt planeerida.

Emotsionaalselt kujunes kogu korraldusprotsess minu jaoks mitmetahuliseks ja intensiivseks. Suurimaks positiivseks jõuallikaks oli tugev meeskonnavaim, mis kasvas välja ühise töö, elamise ja vaba aja veetmise kogemustest. Trupi tihe ja toetav koostöö andis igapäevatöösse lisamotivatsiooni ning süvendas kuuluvustunnet, kus iga meeskonnaliige tajus oma panust suurema eesmärgi saavutamisse. Täiendavat energiat ja tööindu pakkus teadmine, et publiku huvi lavastuse vastu oli erakordselt kõrge – kõik põhietendused müüdi välja ning lisandusid ka lisaetendused. Otsene ja positiivne tagasiside publikult, lisaks meeskonna sisemiselt väljendatud rahulolu, kinnitasid korduvalt, et tehtud töö oli tähenduslik ning väärtustas nii osalejate kui kogukonna jaoks laiemalt kogu ettevõtmist.

Paratamatult tuli korraldusprotsessis toime tulla ka emotsionaalselt raskemate hetkede ja väljakutsetega. Erilist pinget tekitasid olukorrad, kus tuli leida kompromisse lavastaja ja kunstniku või lavastaja ja tehnilise meeskonna vahel. Otsuste tegemine, mis ei pruukinud alati kõigile osapooltele meeldida, nõudis tugevat emotsionaalset vastupidavust ja oskust jääda lahenduskeskseks. Lisaks põhjustas suuremat koormust kunstilise poole ajasurve, kus iga päev oli vaja tagada kavandatud edusammude täitmine. Vastutus lavastuse ja kogu korraldusprotsessi kulgemise eest tähendas minu rollis pidevat kohalolekut ja detailidele tähelepanu pööramist, hõlmates üheaegselt publikuteenindust, müüki, turundust, personalitööd ja tehnilise poole koordineerimist. Oluliseks toeks oli siinkohal Tõstamaa mõisa majandusjuht, kellele delegeerisin publiku teenindamise korralduse. Olen aga õppinud, et delegeerimine on minu jaoks keeruline – mulle meeldib ise asju põhjalikult teha ja hoida iga detailil silm peal. Seetõttu olen eriti uhke, et suutsin usaldada teist osapoolt ja osa ülesandeid edasi anda, sest muidu oleks kurnav vastutada niivõrd paljude valdkondade eest üksi.

Korraldusprotsessi olulisemad õppetunnid puudutasid eeskätt kokkulepete selgust ja tööjaotuse täpsust. Töösuhetes on äärmiselt oluline varajane lepingute sõlmimine, kus määratletakse konkreetsed ootused, tasustamine, logistika ja võimalikud lahendused koostöö

katkemise korral. Lisaks tõi kogemus esile vajaduse koostööpartnerite hoolikama valiku järele, sest suvelavastuste lühikese ja intensiivse perioodi tõttu puudub võimalus eksperimenteerimiseks – kogu meeskond peab kohe algusest peale töötama täiskoormusel ja kõrgel professionaalsel tasemel. Teine oluline õppetund puudutab strateegilise planeerimise tähtsust: kuigi paljud tegevused viidi edukalt ellu, oleks süsteemsem ja varasem tegevuste planeerimine võimaldanud tööd veelgi tõhusamalt korraldada. Erilist tähelepanu väärivad turundus, kus jäime raadiokampaaniate ja mõnede väljaannete puhul tähtajaliselt hiljaks, mistõttu jäi kasutamata potentsiaalne kajastus. Siiski toimus ülejäänud turundus hästi ning 2024. aasta lai meediakajastus näitas, et strateegiline planeerimine on õigel teel. Olen õppinud, et järgmine kord pean turundustegevused pikemalt ette planeerima, näiteks brändi lojaalsuse kasvatamiseks sotsiaalmeedias ja mõjuisikute kaasamiseks, et vältida ajapuudusest tingitud kiirustamist ja maksimeerida iga kanali kasutegurit.

Kuna projekti viisin läbi pea aasta varem ja töö kirjutamine jäi hilja peale, siis oli kokku kirjutamine kohati minu jaoks keeruline, kuid tehtu analüüsimise protsess kulges siiski sujuvalt ja loogiliselt – 2025. aastal korraldatav lavastusprotsess aitas mälu värskendada ja kirjutamist toetada. Koostöö juhendajaga oli konstruktiivne ja toetav: juhendaja külastas etendust, avaldas rahulolu projekti kulgemise üle ning pakkus lõppfaasis väärtuslikke suuniseid.

Käesoleva kogemuse seos varasema akadeemilise tööga avas võimaluse vaadelda noore kultuurikorraldaja motivatsiooni väikese kogukonna kultuurielus osalemiseks mitte ainult teoreetiliselt, vaid ka praktilise töö kaudu. Seminaritöös "Kultuurikorraldaja motivatsioon töötada väikeses kogukonnas asuvas kultuuriasutuses" käsitleti põhjalikult tegureid, mis mõjutavad noorte valikuid regionaalses kultuurielus osalemiseks. Tõstamaa Suveteatri produktsioonis osalemine kinnitas isikliku kogemuse tasandil uuringutulemust, mille kohaselt motiveerivad väikeses kogukonnas töötamist eelkõige isiklik seotus piirkonnaga, professionaalse rakenduse võimalus ning tugev meeskonnavaim. Lisaks ilmnisid praktikas needsamad väljakutsed, mida vastajad uuringus välja tõid – piiratud ressursid, töökoormuse ja tasustamise vahetõde ning vajadus paindlikkuse ja probleemilahendamise oskuste järele. Seeläbi võimaldas projekt mitte ainult teoreetilisi teadmisi rakendada, vaid ka kriitiliselt hinnata väikese kogukonna kultuurielu toimimise mehhanisme ja noore kultuurikorraldaja rolli selles.

Kokkuvõte

Kultuurikorralduse eriala lõputöö raames läbi viidud tegevusuuring andis ülevaate Tõstamaa Suveteatri 2024. aasta suvelavastuse “Ottabeth” väljatoomisest ja etendamisest. Töö käsitles lavastusprotsessi korralduslikke etappe ja analüüsis projekti kulgu produtsendi vaatenurgast. Samuti asetas töö projekti laiemasse kultuurilisse ja kogukondlikku konteksti, tuues välja lavastuse eesmärgid ja mõjud.

Tõstamaa Suveteater on kogukonnapõhine teatriprojekt, mille raames tuuakse igal suvel publiku ette uus Gerda Kordemetsa autorilavastus. Lavastus “Ottabeth” esietendus 28. juuli 2024. aastal Tõstamaa mõisa saalis ja seda mängiti kokku kümnel korral. Etendusi külastas ligikaudu 1350 inimest. Lavastus käsitles ajaloolise fantaasia ja maagilise realismi võtmes Alexander Stael von Holsteini elu ning pärandit. Lugu pani vaatajad mõtlema omaenda identiteedi ja mineviku seoste üle.

Sündmuse eesmärk oli taastada pärast seitsmeaastast pausi Tõstamaa Suveteatri traditsioon ja tugevdada kultuuri kättesaadavust Pärnumaa äärealadel. Lavastus “Ottabeth” osutus edukaks nii publikuhuvi kui ka korralduse poolest. Projekt saavutas seatud eesmärgid ning lõi tugeva aluse tulevastele suvelavastustele. Tõstamaa Suveteater jätkub 2025. aastal, kinnitades, et piirkondlik teater suudab luua tähenduslikke kultuurielamusi ning olla jätkusuutlik regionaalse kultuurimudeli näide.

Projekti raames täitis töö autor produtsendi ja etenduse juhi rolli, vastutades lavastuse väljatoomise ja etenduste sujuva läbiviimise eest. Ülesannete hulka kuulus kogu korraldusprotsess, sealhulgas eelarve haldamine, meeskonnatöö juhtimine, turundus, piletimüük ning publikuteeninduse eest vastutamine. Korraldamise käigus omandati põhjalik kogemus kultuurisündmuse projektijuhtimises ning laiendati oluliselt professionaalset kontaktvõrgustikku. Töö autor tänab juhendajat Hannele Kändu ja kaasjuhendajat Kristina Kuznetsova-Bogdanovitši professionaalse toe ning asjatundlike suuniste eest. Eriline tänu kuulub lavastaja Gerda Kordemetsale, kelle usaldus ja koostöö olid hindamatud kogu protsessi vältel. Südamlik tänu kogu Tõstamaa Suveteatri meeskonnale pühendumuse ja toetuse eest.

Kasutatud allikad

- Alas, R. (2005). *Organisatsiooni eesmärk, missioon, visioon ja struktuur*. Tallinn: Külim.
- Alas, R. (2008). *Sissejuhatus*. Tallinn: Külim.
- Alas, R., Liigand, J., & Virovere, A. (2005). *Organisatsioonikäitumine: käsiraamat*. Tallinn: Külim.
- Eesti Teatriliit. (2024). *Eesti teatri statistika*.
<https://teater.ee/teatristatistika/>
- Endla Teater. (2024). *Mängukava*.
<https://www.endla.ee/mangukava>
- Saar, E.(2023). *Produksioon ja festivalikorraldus* [Loengumaterjal]. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.
- Kolb, B. M. (2005). *Kultuuriturundus*. Tartu: Atlex.
- Kultuuriministeerium. (2021). *Kultuur 2030: Eesti kultuuri arengukava*.
<https://kul.ee/sites/default/files/documents/2022-03/KULTUUR%202030%20web.pdf>
- Lõhmus, M. (2024). *Kultuuripoliitika* [Loengumaterjal]. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.
- Lõhmus, M. (2022). *Sündmuse ohutus ja turvalisus* [Loengumaterjal]. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.
- Perens, A. (2019). *Praktiline projektijuhtimine*. Tallinn: HBP Koolitus.
- Pärnu linna põhimäärus. (2021). RT IV, 30.06.2021, 6
<https://www.riigiteataja.ee/akt/430062021006>
- Pärnumaa Arengukeskus. (2022). *Pärnumaa arengustrateegia 2035+ tegevuskava 2022–2027*.
<https://arenduskeskus.eu/wp-content/uploads/2022/01/Arengustrateegia-2035.pdf>
- Pärnu linna 2024. aasta eelarve. (2024). RT IV, 21.02.2024, 3
<https://www.riigiteataja.ee/akt/421022024003>
- Pärnu Suveteater. (2024). *Suvelavastus "Võrratu maailm"*. Visit Pärnu.
<https://visitparnu.com/en/sundmus/suvelavastus-vorratu-maailm-21/>
- Rahandusministeerium. (2018). *Haldusreform 2017*.
https://fin.ee/sites/default/files/documents/2022-03/haldusreform_2017.pdf
- Rahvastikuregister. (2024). *Elanike arv Tõstamaa osavallas seisuga 1. jaanuar 2024*.
<https://parnu.postimees.ee/8166964/graafikud-parnumaa-rahvastik-kahaneb-jatkuvalt-vaid-uks-vald-ujub-vastuvoolu>

- Rannu, A. (2022). *Projektitöö II* [Loengumaterjal]. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.
- Rannu, A. (2023). *Produksioon ja festivalikorraldus* [Loengumaterjal]. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.
- Riigi Teataja. (2018). *Pärnu linna arengukava aastani 2035*.
<https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4111/0201/8009/arengukava.pdf#>
- Riigi Teataja. (2011). *Pärnu linna arengukava aastani 2025*.
<https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4011/0201/3029/Parnu2025a2.pdf#>
- Riigi Teataja. (2021). *Tõstamaa osavalla põhimäärus*.
<https://www.riigiteataja.ee/akt/421022024003>
- Sarv, J. (2024). *Strateegiline kavandamine kultuurivaldkonnas* [Loengumaterjal]. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.
- Schein, E. H. (2010). *Organizational culture and leadership* (4th ed.). Jossey-Bass.
- Sokman, M. (2022). *Turundus* [Loengumaterjal]. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia.
- Statistikaamet. (s.a.). *Teater: Valdkonna statistika*.
<https://www.stat.ee/et/avasta-statistikat/valdkonnad/kultuur/teater>
- Tõstamaa mõis. (2024). *Ottabeth – lavastus ja projekt*.
<https://mois.tostamaa.ee/home/ottabeth/>
- Tõstamaa mõis. (2024). *Tõstamaa mõisa ajalugu 18. sajandini*.
<https://mois.tostamaa.ee/tostamaa-mois-2/tostamaa-moisa-lugu/tostamaa-moisa-ajalugu-18-sajandini/>
- Tõstamaa osavald. (s.a.). *Tõstamaa osavalla ametlik koduleht*.
<https://tostamaa.ee>
- Tõstamaa Vallavalitsus. (2017). *Tõstamaa valla arengukava kuni aastani 2025*.
https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4141/0201/7012/T6stamaaVVK_m47_lisa.pdf
- Throsby, D. (2010). *The Economics of Cultural Policy*. Cambridge University Press.
- Visit Pärnu. (2024). *Sise- ja välisturistide uuring Audru, Tõstamaa, Kihnu 2024*.
https://visitparnu.com/wp-content/uploads/2024/12/Sise-ja-valisturistide-uuring_Audru_Tostamaa_Kihnu_2024.pdf
- Üksvärv, R. (2008). *Juhtimise alused*. Tallinn: Külim.
- Üksvärv, R. (2008). *Põhimõisted ja üldalused: Mis on organisatsioon, olemus ja osa*. Tallinn: Külim.

Lisa 3. Eelarve

			EELARVE KOKKU	62354.96		
			JÄÄK	-1775.82		
			Kokku			
Kululiik			Prognosis	Täitmine	KM (22%)	
Töötasud	Proovitasu	Etenduse tasu				
Näitleja 1	2000	300	5600	5600	0	
Näitleja 2	2000	250	5400	5400	0	
Näitleja 3	2000	250	5000	5000	0	
Näitleja 4	2000	220	4640	4640	0	
Näitleja 5	1500	200	3900	3900	0	
Autor	5000	0	5000	5000	0	
Lavastaja	5000	0	5000	5000	0	
Produtsent	1500	0	1500	1500	0	
Etenduse juht-rekvisiitor	0	200	2400	2400	0	
Kunstnik-kostüümikunstnik	2000	0	2000	2000	440	
Grimeerija (algne)	890	0	2000	890	0	
Grimeerija	500	150	0	2300	506	
Muusikaline kujundaja	200	0	200	200	0	
Muusikalise kujundaja abiline	250	0	0	250	55	
Valguskunstnik	2074	0	2074	2074	456.28	
Teenindav valgustaja ja helimees	0	180	2160	2160	0	
Teenindav helimees	0	40	480	480	0	
Töötasu Tõstamaa mõisa majandusjuhile (teenindusjuht)	0	0	0	558	122.76	
Töötasu tantsuõpetajale	0	0	0	400	0	
Töötasud kokku			47354	49752	1580.04	
Lavastusmaterjalid						
Dekoratsioonid (sh ehitamine ja rent)			2000	2000	440	
Kostüümid			200	200	44	
Rekvisiidid			300	448.84	98.74	
Lavastusmaterjalid kokku			2500	2648.84	582.74	
Tehnika						
Kaabeldus, dimmerid ja statiivid rent			732	732	161.04	
Valgustehnika rent			1864	2596	571.12	
Etenduse videosalvestus			100	100	22	
Tehnika transport			100	100	22	
Tehnika kokku			2796	3528	776.16	
Turundus						
ERR kultuuriteated videoklipi salvestus			244	244	53.68	
ERR kultuuriteated heliklipi salvestus			100	100	22	

Kululiik	Proгноос	Täitmine	KM (22%)
Turundus			
Anne&Stiil suvejakiri	326	326	71.72
Maalehe suvejakiri	323.3	323.3	71.1
Plakatite trükk	437.78	437.78	96.3
Bännerite trükk	625.25	625.25	137.6
Plakatite ülespanemise teenus Pärnus	25	25	5.5
Näidenditekside köitmine	96.07	96.07	21.1
Kuulutus Pärnu Postimehes	0	19.58	4.3
Kavalehe kujundus	50	36.61	8.05
Alaplaani kujundus	50	36.61	8.05
Kavalehek trükk	0	15	3.3
Facebook ja Instagram postituste esiletõstetus (boosting)	200	140	30.8
Turundus kokku	2477.4	2425.2	533.5
Muud kulud			
Esietendusepeo ja lõpupeo pidu (toit ja jook)	1000	678.02	0
Premia jäätised (sponsorlus)	0	73.50	0
Põhjala alkohoolsed joogid (sponsorlus)	0	48	0
Teatribuss	0	74.42	16.37
Transport (Eleri, Pärnu-Tõstamaa-Pärnu)	0	35	0
Lisatasu transpordi eest kunstnikule	0	646.6	142.25
Lisatasu transpordi eest grimeerijale	0	600	132
Tõstamaa mõis	2000	2000	440
Piletilevi piletimüügi keskkonna teenustasu	1250	1359.57	299.1
Fienta piletimüügi keskkonna teenustasu	175	261.63	57.6
Muud kulud kokku	4425	5776.74	1087.32
Kulud kokku	59552.4	64130.78	4559.76

Tululiik	Proгноос	Täitmine	KM (22%)
Piletitulu (Piletilevi)	25000	27191.59	0
Piletitulu (Fienta)	5000	7475.37	0
Piletitulu (kohapealt ostes)	1000	3188	701.36
Tõstamaa mõis	2000	2000	440
Eesti Kultuurkapital	10000	8000	0
Pärnu Linn	8000	7000	0
PRIA	7500	7500	0
Pärnu Linn loometoetus	5000	0	0
Tulud kokku	63500	62354.96	1141.36

Lisa 4. Riskianalüüs

Riski nimetus ja kirjeldus	Tõenäosus (T)	Mõju (M)	Riski suurus (TxM)	Riski realiseerumise aeg	Riski realiseerumise koht	Riski vältivad või maandavad tegevused	Tegevus riski realiseerumisel	Vastutaja
Näitleja haigestumine	2	3	6	Proovide või etenduste periood	Lavastusprotsess – proovisaal, lavatagune või kodune keskkond (kui haigestutakse enne kohale jõudmist)	Dublandite määramine, asendusvõimaluste läbimõtlemine	Tõstame etenduse või kasutame dublandi	Produtsent, lavastaja
Tehnika (heli/valgus) rike	2	3	6	Etenduse ajal	Lava või heli- ja valguspuldi ala	Varuplaan, eelnev kontroll ja testimine	Tehniline tugi kutsub kohale spetsialisti või kasutatakse varutehnikat	Etenduse juht, heli- või valgustehnik, produtsent
Publikuliikmel hakkab halb (kuumus, minestamine)	2	3	6	Etenduse ajal	Vaatajate ala – saal, rõdu või õueala, kus publik viibib	Ruumide eelnev õhutamine, ventilaatorite või õhkjahutite paigaldamine, veepudelite olemasolu, meditsiiniabi valmisolek	Pakutakse esmaabi, kutsutakse vajadusel kiirabi, teavitatakse publikut rahulikult	Etenduse juht
Müra väljastpoolt (sündmused, liiklus, kohalikud elanikud)	2	2	4	Etenduse ajal	Etenduspaiga ümbrus – tänav, hoov, kõrvalruumid	Etenduse toimumisaegade koostööstamine kogukonnaga, akende ja uste sulgemine, heli suunamine	Heli tegevdamine, publikule selgitamine	Etenduse juht, produtsent
Halb ilm (vihm, tuul) takistab lavastuse osade läbiviimist rõdul	2	3	6	Etenduse ajal	Õu / rõdustseen – välistrepp, rõdu	Ilmaprognooside jälgimine, B-plaani loomine lavastaja poolt (siseruumi viimine, rõdustseeni ümbermõtestamine)	Stseeni ümberkorraldamine siseruumi	Etenduse juht, lavastaja
Signalisatsioon läheb ootamatult tööle (vale- või tõeline häire)	2	3	6	Etenduse ajal	Peasaal ja evakuaatsiooneed (Tõstamaa mõisa alarmisüsteemi piirkonnad)	Koostöö mõisahalduriga süsteemi tundmaõppimiseks; eelnev kontroll ja seadistamine enne etendusi; suitsu, aurude või kuumuse vältimine lavastuses	Etendus peatatakse; olukord hinnatakse kiiresti koos haldaja või turvaesindajaga; vajadusel rahulik evakuatsioon; publikule antakse selged juhised	Etenduse juht, teenindusjuht, produtsent

Riski nimetus ja kirjeldus	Tõenäosus (T)	Mõju (M)	Riski suurus (TxM)	Riski realiseerumise aeg	Riski realiseerumise koht	Riski vältivad või maandavad tegevused	Tegevus riski realiseerumisel	Vastutaja
Ratastoolis külastaja ei pääse etendusele (saal 2. korrusel, puudub ligipääs)	2	3	6	Enne etendust / külastaja saabumisel	Peasissepääs, fuajee, lifti puudusega ala	Info ligipääsetavuse kohta selgelt ja nähtavalt välja toodud piletiinfoga, kodulehel ja sotsiaalmeedias; võimaluse korral ette kokkulepped ratastooli külastajatega (nt alternatiivne vaatamisvõimalus)	Pakutakse alternatiivi (nt pileti tagastus, salvestise jagamine, isiklik kokkulepe järgmise etenduse osas); suheldakse delikaatselt ja empaatiaga. Etteteatamisel on võimalik tellida trepistöstuk või muu sobiv abivahend.	Etenduse juht, produtsent, teenindusjuht
Publikust jääb keegi hiljaks ning sisenemine segab etendust või laval toimuvat	2	2	4	Etenduse alguses või jooksul	Piletikontrolli ala, saali ukсед	Selge info etenduse algusaja kohta piletitel ja sotsiaalmeedias; uksehoidja teavitab hilinejat sobivast sisenemise hetkest; kaaluda lisakoha broneerimist saali ääres, kuhu pääseb kiiresti	Hilisejale leitakse sobiv hetk ja koht sisenemiseks; vajadusel oodatakse stseeni vahetust või seatakse teda ajutiselt saali serva	Etenduse juht, teenindusjuht
Korraldusmeeskonna liige haigestub/ei saa täita oma tööülesandeid	1	2	2	Paar päeva enne sündmust kuni sündmuse toimumise päevani	Lavastusprotsess – proovisaal, lavatagune või kodune keskkond (kui haigestutakse enne kohale jõudmist)	Meeskonnaliikmete asendusvõimaluste mõtlemine ja kokkulepped (nt varu meeskonnaliikmed, abipersonal); ülesannete jaotamine, et keegi ei oleks liiga sõltuv üksikust inimesest	Asendusmeeskonna kasutamine, ülesannete ümberjaotamine, vajadusel etenduse ajutine edasilükkamine või kohandamine	Produtsent
Rekvisiidid / kostüümid ei jõua õigeaks ajaks kohale (nt tarne viibib, saadeti läheb kaduma, transport hilineb)	2	3	6	Proovide periood või vahetult enne etendusi	Proovisaal, lava, lavatagune ala	Tellimused vormistatakse varakult; tähtaegade planeerimine varuga; kohaletoimetamise kontroll enne tähtpäeva; vajadusel asenduste või alternatiivide olemasolu	Kasutatakse varuplaani, leitakse ajutised asendused või muudetakse lavastuse lahendusi ajutiselt; vajadusel kohapealne kiire parandustöö	Produtsent, rekvisiitor / kostüümikunstnik
Turundusplaani ebaõnnestumine (publiku arvu kõikumine, nõrk piletimüük, sõnum ei jõua sihtrühmani)	2	3	6	Piletimüügi periood, enne ja etenduste ajal	Müügikanalid, meediapartnerid, kohalik kogukond, sotsiaalmeedia	Mitmekülgne turundus- ja sotsiaalmeediaplaan (digireklaam, sotsiaalmeedia, PR, kogukonnapartnerlus); regulaarne tulemuste jälgimine; koostöö kohalikega	Võimendatakse reklaami viimastel nädalatel, aktiveeritakse sooduspakkumised või lisaturundus; suunatakse koostöövõrgustikule (kogukonnad, koolid, kohalik meedia)	Produtsent, turundusjuht

Lisa 6. Publikuteenindajate töögraafik

JUULI					
Kuupäev	Etenduse algus	Töö algus (Tõstamaa mõis)	Etendus	Piletimüük	Piletikontroll
R 26.07	19.00	17.45	"OTTABETH" (kontrolletendus)		
L 27.07	11.00	9.45	"OTTABETH" (läbimäng)		
P 28.07	19.00	17.45	"OTTABETH"		
AUGUST					
Kuupäev	Etenduse algus	Töö algus (Tõstamaa mõis)	Etendus	Piletimüük	Piletikontroll
R 2.08	19.00	17.45	"OTTABETH"		
L 3.08	14.00	12.45	"OTTABETH"		
L 3.08	19.00	17.45	"OTTABETH"		
P 4.08	14.00	12.45	"OTTABETH"		
P 4.08	19.00	17.45	"OTTABETH"		
K 7.08	19.00	17.45	"OTTABETH"		
N 8.08	19.00	17.45	"OTTABETH"		
R 16.08	19.00	17.45	"OTTABETH"		
L 17.08	19.00	17.45	"OTTABETH"		

Lisa 8. Fotod

Autor: Kalev Lilleorg, Toomas Mitt.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Pillerin Pihelgas,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Tõstamaa Suveteatri lavastus “Ottabeth” väljatoomine ja etendamine”, mille juhendajad on Hannele Känd ja Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada Tartu Ülikooli digitaalarhiivi kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
2. annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Pillerin Pihelgas

19.05.2025